

have Bogføringspligt og -ret. Jeg kan ikke se rettere, end at vi her ere inde paa en Lovgivning, som i stærkeste Grad har Karakter af, at vi skulle have Love, forinden vi kunne faa noget gjort. Den højtærede Handelsminister skal naturligvis have sine Love lige saavel som alle de andre Mini- stre, men denne foreslaaede Lov har den Egenskab, at den ikke tilfredsstiller til nogen Side. Den tilfredsstiller ikke Handels- ständen, og den tilfredsstiller ikke Andels- foreningerne. Herre Gud, naar Andels- foreningerne sige: Vi kunne skaffe os al den Kredit, vi ville have, og al den Sym- pati, vi ville have (*Ministeren for Han- del og Søfart*. [Muus]: Det kunne de ikke), og det har man kunnet, kan jeg ikke se rettere, end at naar man tillige beder om at blive fri for denne Lov, og naar man vedtog paa Andelskongressen i Fjor, hvor den højtærede Handelsminister var til Stede, at man ikke vilde ind paa noget saadant, som her paatænkes, og man gjorde gældende og med Rette, at Lovens Paa- bud betød ingenting med Hensyn til større Soliditet overfor Trediemand, hvorfor i Al- verden skal man saa paatvinge Andelsfor- eningerne det? Jeg kan ikke se, der er Grund dertil.

Jeg har villet gøre disse Bemærknin- ger, for at dette Lovforslag ikke skal for- lade dette Ting, uden at der har lydt en Røst mod det, og uden at jeg har moti- veret, hvorfor jeg ikke vil stemme for det. Jeg vil ikke stemme for Lovforslaget, fordi jeg anser det for ganske overflødigt, og fordi man her betræder nye Baner overfor Andelsforetagenderne, som de ikke have bedt om, og som heller ikke ere nødven- dige.

R. Nielsen (Ringkøbing Amts 5te Valgkreds): Det er mig ikke saa lidt af en Overraskelse, at mine faa Bemærknin- ger have fremkaldt et Ordskifte af et saa- dant Omfang, som de have, men nu vil jeg dog gerne føje nogle Ord til adskillige af de faldne Ytringer. Jeg skal da først over- for den ærede Ordfører (Birch) gøre op- mærksom paa, at naar jeg havde ventet et Ændringsforslag til 3die Behandling, var det ikke særlig det af ham omtalte, skønt jeg vidste, at et saadant havde været un- der Opsejling. Det kunde den ærede Ord- fører ogsaa godt vide, fordi han har vidst, at jeg ansaa en saadan Bestemmelse for at være langt strengere og langt mere haard overfor vedkommende Foreninger end Udtrykket: „med begrænset Ansvar“. Men jeg havde tænkt mig den Mulighed —

det sagde jeg ogsaa i mit første Foredrag —, at de Mænd, som havde stillet Ændrings- forslag ved anden Behandling uden at have „begrænset Ansvar“ med, da Stemmefor- skellen var saa lille — det kunde jo for- andres ved tredie Behandling —, muligvis, for ikke at sige rimeligvis eller sandsynligvis havde genoptaget deres Forslag, med an- dre Ord stillet Forslag om, at dette „med begrænset Ansvar“ udgaar af Lovforslaget, som det blev vedtaget ved anden Behand- ling.

Naar den ærede Ordfører gjorde op- mærksom paa, at vi havde Bogføringspligt fra Christian V. D. L. og have den frem- deles, og at den nu skal have en Udvi- delse, siger jeg: Ja, men lad saa dem, der ønske denne Udvidelse, faa den. Men her er man efter min Mening gaaet betydelig videre. Som det er blevet stærkt frem- hævet af det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen), have Andelsforetagenderne ikke ønsket at faa denne Udvidelse, og for det andet have Haandværkerne, som man gen- tagne Gange saa stærkt har paaberaabt sig her, vel nok for en Del ønsket den, men ikke de Haandværkere, der generes stærkest deraf, nemlig de smaa Land- haandværkere. Blot de have to Medhjæl- pere, ville de komme til at falde ind un- der denne Pligt, og det have de ikke for- langt. Min Opfattelse er, i Tilslutning til, hvad jeg sagde for et Øjeblik siden med Hensyn til, hvad der maa siges at være paakrævet, for at man skal give en Lov, at den skal gives af Hensyn til dem, som Loven vedrører, og den skal ikke, som det ærede Medlem for Københavns 4de Valg- kreds (Schovelin) ogsaa i Dag har gjort gældende gives, blot fordi der hos — skulle vi sige — en Modpart til de paa- gældende, er en Mistænksomhed imod de vedkommende. At lade denne Mistænk- somhed danne Grundlaget for en ny Lov- givning, er efter min Mening at give den et fejlagtigt Grundlag.

Saa sagde den ærede Ordfører, at hvis der skete en Ulykke, var det et stort Gode at have Bogføring. Her skal jeg blot tillade mig at nævne, hvad jeg ud- viklede udførligere i Fjor, Navnet Rahr i Aarhus, enhver vil saa forstaa, hvad jeg ofte har sagt under Ordsnittet om denne Sag, at det at have Bogføringspligt giver ikke mindste Sikkerhed for, at de Bøger, der føres, ere paalideligt førte, men saa er Bogføringspligten meget lidt værd.

Naar den ærede Ordfører vilde gøre mig ansvarlig for Loven i den Skikkelse, hvori den nu foreligger, er det kun for